

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЈУЖНОБАЧКИ УПРАВНИ ОКРУГ

Број: 906-906-110-1/2024-01

Дана: 03.04.2024. године

Бул. Михајла Пупина 10

Нови Сад

На основу члана 43. став 2. Закона о државној управи ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 101/2007, 95/2010, 99/2014, 47/2018 и 30/2018- др. закон), члана 46. Закона о државним службеницима ("Сл. гласник РС", бр. 79/2005, 81/2005 - испр., 83/2005 - испр., 64/2007, 67/2007 - испр., 116/2008, 104/2009, 99/2014, 94/2017, 95/2018, 157/2020 и 142/2022) и Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл.Гласник РС“ бр.35/2023) начелник Јужнобачког управног округа доноси:

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом уређује унапређивање и спровођење мера безбедности и здравља на раду лица која учествују у радним процесима, као и лица која се затекну у радној средини, ради спречавања повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом, општа начела превенције, права посебних група запослених, обавезе Јужнобачког управног округа, права и обавезе запослених, информисање, консултовање, сарадња и обука запослених и представника запослених за безбедност и здравље на раду у Јужнобачком управном округу (у даљем тексту: ЈБУО).

Овим Правилником се уређују и посебна права, обавезе и мере у вези са безбедношћу и здрављем на раду младих (нарочито у вези са њиховим психичким и телесним развојем), жена које раде на радном месту са повећаним ризиком који би могао да им угрози остваривање материнства, особа са инвалидитетом и запослених код којих је утврђена професионална болест.

Члан 2.

Изрази употребљени у овом Правилнику у граматичком мушком роду, подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Члан 3.

Поједини изрази који се користе у овом Правилнику у складу са Законом имају следеће значење, и то:

- 1) запослени јесте физичко лице које је у радном односу у ЈБУО, као и лице које по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад у ЈБУО;
- 2) послодавац јесте правно лице, предузетник или физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица, осим физичких лица која посао обезбеђују у домаћинству и носиоца породичног пољопривредног газдинства који обавља посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди;
- 3) руководиоца јесте запослени кога именује начелник ЈБУО а који обавља послове из овог Правилника;
- 4) представник запослених за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених), јесте лице изабрано или именовано да представља запослене у области безбедности и здравља на раду у ЈБУО;
- 5) безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом у циљу остваривања физичког, психичког и социјалног благостања запослених;
- 6) превенција јесте основни принцип безбедности и здравља на раду чији су циљеви: развој и јачање механизма за спречавање настанка повреда на раду, професионалних болести и болести у вези са радом и стварање услова за стално унапређивање области безбедности и здравља на раду, а која обухвата културу, политику, активности и мере;
- 7) превентивне мере јесу сви поступци или активности предузети или планирани у свим фазама рада у ЈБУО у циљу спречавања или смањења ризика на радном месту;
- 8) рад у дубини је рад при ископима дубљим од једног метра или насипима вишим од једног метра;
- 9) рад на висини јесте сваки рад који запослени обавља користећи ослонце на висини два метра и више од чврсте подлоге при чему радни простор није заштићен од пада са висине;

- 10) радно место јесу послови које запослени обавља у радној средини у којој борави или има приступ у току рада и који су под непосредном или посредном контролом ЈБУО;
- 11) радна средина јесте простор у којем запослени обавља послове (која укључује радна места, радне услове, радне поступке и средства за рад) или се налази у току рада, која је под непосредном или посредном контролом ЈБУО;
- 12) средство за рад јесте: - објекат који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне и громобранске инсталације и др.), - опрема за рад (машина, уређај, постројење, инсталација, алат и сл.) која се користи у радном процесу, - конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на прелазима, пролазима и прилазима, заклони од топлотних и других зрачења, заштита од удара електричне струје, општа вентилација и климатизација и сл.), - помоћна конструкција и објекат, као и конструкција и објекат који се привремено користи за рад и кретање запослених (скела, радна платформа, мердевине, тунелска подграда, конструкција за спречавање одрона земље при копању дубоких ровова и сл.), - друго средство које се користи у радном процесу или је на било који начин повезано са радним процесом;
- 13) опасност јесте околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;
- 14) штетност јесте особина или својство које може угрозити здравље запосленог;
- 15) опасна појава јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;
- 16) озбиљна, неизбежна и непосредна опасност јесте конкретна, реална и постојећа опасност која, у складу са тренутним научним и техничким знањима, не може бити искључена односно ограничена;
- 17) хитне интервенције су активности које се без одлагања извршавају ради заштите живота и здравља људи, њихове сигурности, заштите имовине од оштећења и довођење објекта, његових делова, уређаја, инсталација и опреме у стање исправности, употребљивости и сигурности;
- 18) хитни радови су радови који се без одлагања обављају на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту, његовим деловима, уређајима, инсталацијама и опреми ради довођења у стање исправности, употребљивости и сигурности;
- 19) ризик јесте вероватноћа настанка повреде, болести или оштећења здравља запосленог услед изложености опасностима или штетностима;
- 20) процена ризика јесте систематско евидентирање и процењивање свих опасности и штетности у радном процесу на радном месту у радној средини који могу узроковати настанак повреда на раду, болести или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика на најмању могућу меру;
- 21) акт о процени ризика јесте акт који садржи опис радног процеса са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља при обављању свих послова у радној средини и мере за отклањање или смањивање ризика у циљу побољшања безбедности и здравља на раду;
- 22) радно место са повећаним ризиком јесте радно место на висини, радно место у дубини, радно место на управљању возилима и унутрашњем транспорту (виљушкари, дизалице, транспортери, грађевинске и пољопривредне машине и сл.) и друго радно место утврђено актом о процени ризика ЈБУО на коме, и поред потпуно примењених мера у складу са Законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;
- 23) рад од куће јесте рад који запослени обавља употребом информационо комуникационих технологија за ЈБУО из места пребивалишта, односно боравишта или другог места становања, а које није под непосредном контролом ЈБУО;
- 24) рад на даљину јесте рад који запослени обавља употребом информационо комуникационих технологија из простора који није простор ЈБУО и који није под непосредном контролом ЈБУО;
- 25) сарадник за безбедност и здравље на раду јесте стручно лице које обавља послове безбедности и здравља на раду, има одговарајући ниво квалификација, положен одговарајући стручни испит,

лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду и које начелник ЈБУО писаним актом именује за обављање тих послова;

26) правно лице за обављање послова прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, испитивања услова радне средине, односно хемијских и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености, испитивања услова радне средине – биолошких штетности јесте правно лице којем је министар надлежан за послове рада издао лиценцу, у складу са Законом;

27) правно лице или предузетник за обављање послова безбедности и здравља на раду јесте правно лице или предузетник којем је министар надлежан за послове рада издао лиценцу, у складу са Законом;

28) здравствена установа која обавља делатност медицине рада јесте пружалац здравствене заштите, коме ЈБУО повери обављање послова превенције и заштите здравља запослених, у складу са Законом;

29) стручни налаз јесте извештај о извршеном прегледу и провери опреме за рад и прегледу и испитивању електричних и громобранских инсталација или испитивању услова радне средине са закључком да ли су примењене или нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;

30) одговорно лице за обављање прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, испитивања услова радне средине, односно хемијских и физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и испитивање услова радне средине – биолошких штетности, као и за потписивање стручних налаза, јесте лице са лиценцом за вршење тих послова (у даљем тексту: одговорно лице);

31) лиценца јесте овлашћење које министар надлежан за послове рада издаје правном или физичком лицу за обављање одређених послова у области безбедности и здравља на раду, у складу са Законом;

32) језик који запослени разуме јесте матерњи језик, језик који је у службеној употреби на територији на којој ЈБУО има седиште, односно запослени обавља послове и који запослени говори, чита и пише, као и језик који је утврђен као услов за обављање послова радног места;

33) регистар повреда на раду јесте јединствена, електронски вођена база података о повредама на раду, која се води на основу извештаја о повреди на раду.

Члан 4.

У складу са Законом право на безбедност и здравље на раду у ЈБУО имају:

- 1) лица која су у радном односу и лица ангажована ван радног односа;
- 2) лица којасе затекну у радној околини ради обављања одређених послова, уколико је о њиховом присуству обавештен послодавац/ЈБУО;
- 3) лица која, у складу са законом, обављају волонтирање;
- 4) лица која, у складу са законом, обављају привремене и повремене послове преко омладинске, односно студентске задруге;
- 5) лица која су упућена на додатно образовање и обуку по упућу носиоца послова запошљавања;
- 6) лица која у ЈБУО обављају рад у складу са посебним законима.

Безбедност и здравље на раду лицима из става 1. тач. 1), 2), 4) и 7) овог члана обезбеђује ЈБУО, лицима из тачке 3) овог члана организатор волонтирања, лицима из тачке 5) овог члана обезбеђује организатор обуке, односно послодавац код којег се реализује обука, у складу са законом, лицима из тачке 6) носилац обавезе утврђен у складу са посебним законом.

II ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ

Члан 5.

Превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, кроз поступак:

- 1) коришћења и одржавања објеката намењених за радне и помоћне просторије, у циљу безбедног одвијања процеса рада,
- 2) коришћење и одржавање процеса рада са свом припадајућом опремом за рад, у циљу безбедног рада запослених и усклађивања хемијских, физичких и биолошких штетности, микроклиме и осветљења на радним местима и у радним и помоћним просторијама са прописаним мерама и нормативима за делатност која се обавља на тим радним местима и у тим радним просторијама,
- 3) коришћења и одржавања опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду и других средстава која се користе у процесу рада или која су на било који начин повезана са процесом рада, тако да се у току њихове употребе спречава повређивање или оштећење здравља запослених;
- 4) превоза, складиштења на начин и по прописима и правилима којима се отклањају могућности повређивања или оштећења здравља запослених;
- 5) коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду (СОЛЗР), чије се употребом отклањају ризици или опасности који нису могли да буу отклоњени применом одговарајућих превентивних мера;
- 6) образовања, васпитања и оспособљавања у области безбедности и здравља на раду.

Превентивне мере су прописане Актом о процени ризика на радним местима и у радној околини, на основу Закона о безбедности и здрављу на раду и његовим подзаконским актима/правилницима.

III ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ

1. Опште обавезе

Члан 6.

Обавезе ЈБУО, у смислу Закона и прописа донетих на основу Закона, истовремено представљају права запослених у вези са спровођењем мера безбедности и здравља на раду. Обавезе запослених у области безбедности и здравља на раду не утичу на принцип одговорности ЈБУО.

Члан 7.

ЈБУО је дужан да обезбеди и спроводи превентивне мере безбедности и здравља на раду у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона. ЈБУО је дужан да обезбеди безбедност и здравље запосленом у свим активностима ЈБУО и на свим нивоима организовања рада и радног процеса. ЈБУО се не ослобађа обавеза и одговорности у вези са применом мера безбедности и здравља на раду одређивањем правног лица, односно предузетника са лиценцом или другог лица или преношењем својих обавеза и одговорности на та лица. У случају настанка повреде на раду због елементарних непогода, озбиљне, неизбежне и непосредне опасности које су изван контроле ЈБУО или због изузетних догађаја чије се последице упркос свим предузетим мерама од стране ЈБУО нису могле избећи, ЈБУО није одговоран у смислу Закона.

2. Прилагођавање радног процеса

Члан 8.

ЈБУО је дужан да: - радни процес прилагоди способностима запосленог у погледу безбедности и здравља на раду; - обезбеди одговарајуће услове радне средине; - средства за рад и личну заштитну опрему обезбеди да буду одговарајући, да не угрожавају безбедност и здравље запосленог. ЈБУО је дужан да се при планирању и увођењу нових технологија консултује са запосленима и/или представницима запослених по питањима избора опреме за рад, услова рада и радне средине и њихових последица на безбедност и здравље запослених. ЈБУО је дужан да предузме мере и обезбеди да само они запослени којима су издата одговарајућа упутства и дозволе за рад имају приступ зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог.

3. Финансијске обавезе ЈБУО

Члан 9.

ЈБУО је дужан да обезбеди да спровођење мера безбедности и здравља на раду не проузрокује финансијске трошкове за запосленог и представника запослених.

4. Организовање рада и радног процеса

Члан 10.

ЈБУО је дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених, укључујући пружање информација и обуке запослених, као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства. ЈБУО је дужан да обезбеди превентивне мере пре почетка рада запосленог и у току рада, избором радних и производних метода којима се обезбеђује заштита живота и здравља на раду. ЈБУО је дужан да прилагоди превентивне мере из става 1. овог члана узимајући у обзир промењене околности у циљу побољшања постојећег стања.

5. Начела превенције

Члан 11.

Превентивне мере обезбеђује ЈБУО полазећи од следећих начела:

1. избегавање ризика;
2. процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
3. отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
4. прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се смањила монотонија у раду и рад по унапред дефинисаном темпу, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
5. прилагођавања техничком напретку;
6. замена опасног на радном месту у радној средини безопасним или мање опасним;
7. развијања кохерентне политике превенције која обухвата технологију, организацију рада, услове рада, односе у радном процесу и утицај фактора у вези са радном средином;
8. давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
9. одговарајућа обука запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава за рад на безбедан начин.

6. Обавезе ЈБУО

Члан 12.

ЈБУО је дужан да:

1. актом у писаној форми именује стручно лице за послове безбедности и здравља на раду у даљем тексту (Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду);
  2. актом у писаној форми именује руководиоце и запосленог одређеног за достављање информација и документације Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду;
  3. запосленом одреди обављање послова на радном месту и у радној средини на којима су спроведене мере безбедности и здравља на раду;
  4. обавештава запослене и представнике запослених о опасностима и штетностима које могу да доведу до повреда на раду и оштећења здравља који настају увођењем нових технологија и средстава за рад и да у таквим случајевима донесе одговарајућа упутства за безбедан и здрав рад;
  5. обучава запослене за безбедан и здрав рад;
  6. обезбеди запосленима коришћење личне заштитне опреме у складу са актом о процени ризика;
  7. обезбеди одржавање средстава за рад и личне заштитне опреме у исправном стању и искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему на којој настану промене због којих постоје ризици за безбедност и здравље запослених;
  8. ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности;
  9. донесе план и програм мониторинга услова радне околине, који обавезно садржи мерна места, параметре за праћење и периодичку испитивања (план и програм мониторинга услова радне средине у складу са Правилником о поступку прегледа и провере опреме за рад и испитивања услова радне околине изађује правно лице са лиценцом у складу са донетим актом о процени ризика и сарадњом са ангажованим правним лицем за израду предметног плана и програма мониторинга);
  10. обезбеди на основу акта о процени ризика и оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада прописане лекарске прегледе запослених у складу са Законом;
  11. обезбеди пружање прве помоћи, као и да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи;
  12. заустави сваку врсту рада који представља озбиљну, неизбежну и непосредну опасност за живот или здравље запослених.
- Поступак и рокове превентивних и периодичних прегледа и провере опреме за рад и прегледа и испитивања електричних и громобранских инсталација, као и превентивних и периодичних испитивања услова радне средине, односно хемијских, физичких штетности (осим јонизујућих зрачења), микроклиме и осветљености и биолошких штетности, прописује министар надлежан за послове рада. Ако се приликом приликом прегледа и провере опреме за рад утврди да на опреми за рад нису примењене мере за безбедан и здрав рад, лице које је вршило преглед и проверу опреме за рад је дужно да одмах о томе обавести ЈБУО односно Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду и да на опреми постави налепницу о неисправности. ЈБУО односно Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду дужно је да одмах забрани рад на опреми за рад на којој нису примењене мере за безбедан и здрав рад. ЈБУО односно Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду забрањено да уклони налепницу о неправилности коју је поставило лице које је вршило преглед и проверу опреме за рад и утврдило да на опреми за рад нису примењене мере за безбедан и здрав рад. Забрана коришћења опреме за рад важи до отклањања неправилности због којих опрема за рад није безбедна за

употребу, односно до издавања стручног налаза о прегледу и провери од стране правног лица са лиценцом којим се потврђује да су на опреми за рад примењене мере за безбедан и здрав рад.

7.Процена ризика

Члан 13.

ЈБУО је дужан да донесе акт о процени ризика у писаној форми за сва радна места у радној средини и да утврди начин, мере и рокове за отклањање или смањење ризика на најмању могућу меру. ЈБУО је дужан да обезбеди да мере утврђене актом о процени ризика буду интегрисане у све активности ЈБУО и на свим нивоима. ЈБУО је дужан да измени акт о процени ризика у случају појаве сваке нове опасности или штетности и промене нивоа ризика у радном процесу, увођења новог радног места и нове технологије и промене услова радне средине. Акт о процени ризика заснива се на утврђивању опасности и штетности на радном месту у радној средини, на основу којих се врши процена ризика од настанка повреда и оштећења здравља запосленог. Начин и поступак процене ризика на радном месту и у радној средини прописује министар надлежан за послове рада. Акт о процени ризика који доноси начелник ЈБУО мора да садржи све што је дефинисано важећим прописима.

8.Услови за рад на радним местима са повећаним ризиком

Члан 14.

ЈБУО је дужан да актом о процени ризика, на основу непристрасне оцене здравствене установе која обавља делатност медицине рада, одреди посебне здравствене услове које морају испуњавати запослени на радним местима са повећаним ризиком. ЈБУО је дужан да здравственој установи из става 1. овог члана, коју ангажује, обезбеди услове за самостално и непристрасно обављање послова заштите здравља запослених.

9.Прва помоћ

Члан 15.

ЈБУО је дужан да обезбеди пружање прве помоћи, да обучи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи и обезбеди средства и опрему за пружање прве помоћи узимајући у обзир процењене ризике, радни процес, организацију, природу и обим радног процеса, број запослених који учествују у радном процесу, број радних смена, број локацијски одвојених јединица, учесталост повреда на раду и удаљеност до најближе медицинске помоћи. Пружање прве помоћи мора бити организовано на начин да је прва помоћ доступна сваком запосленом током радног времена, у свим сменама и на свим локацијама. Начин пружања прве помоћи, врсте средстава и опреме који морају бити обезбеђени на радном месту, број запослених који морају бити обучени за пружање прве помоћи, начин и рокове обучавања запослених споразумно прописују министар надлежан за послове рада и министар надлежан за послове здравља. Озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

Члан 16.

ЈБУО је дужан да што је могуће пре обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које су предузете или ће бити предузете у циљу заштите. ЈБУО је дужан да предузме мере и изда упутства како би омогућио запосленима да у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности престану да раде и/или одмах напусте радно место и оду на безбедно место. ЈБУО не сме захтевати од запослених да се врате на радно место у радној средини у којој и даље постоји озбиљна, неизбежна и непосредна опасност

2. Посебне обавезе ЈБУО

10. Извештавање инспекције

Члан 17.

ЈБУО је дужан да, најмање осам дана пре почетка рада, надлежну инспекцију рада извести о: - почетку свога рада; - раду одвојене јединице; - свакој промени технолошког поступка, уколико се тим променама мењају услови рада.

Инвеститор, односно заступник инвеститора је дужан да попуњену Пријаву градилишта достави надлежној инспекцији рада најкасније 15 дана пре почетка рада на градилишту, а копију Пријаве градилишта постави на видно место на градилишту.

11. Извођење хитних радова

Члан 18.

У случају извођења хитних радова на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту ЈБУО је дужан и одговоран да примењује мере у складу са актом о процени ризика. ЈБУО је дужан да одмах, од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада извођење хитних радова. Обавезе послодаваца при подели радног простора

Члан 19.

Када два или више послодаваца у обављању послова деле радни простор, односно када запослени више послодаваца истовремено обављају послове у истом радном простору, послодавци су дужни да сарађују у примени прописаних мера за безбедност и здравље запослених. Послодавци из става 1. овог члана дужни су да, узимајући у обзир природу послова које обављају, координирају активности у вези са применом мера за отклањање ризика од повређивања, односно оштећења здравља запослених, као и да обавештавају један другог и своје запослене и/или представнике запослених о тим ризицима и мерама за њихово отклањање. Начин остваривања сарадње из ст. 1. и 2. овог члана послодавци утврђују писаним споразумом, закљученим пре почетка обављања послова. Споразумом из става 3. овог члана одређује се лице за координацију спровођења заједничких мера којима се обезбеђује безбедност и здравље свих запослених.

Члан 20.

ЈБУО је дужан да предузме мере за спречавање приступа у круг објекта који се користи као радни и помоћни простор, укључујући и објекат на отвореном простору, лицима и возилима која немају основа да се налазе у њима.

Члан 21.

ЈБУО је дужан да при свакој промени радног процеса средства за рад прилагоди том радном процесу пре почетка рада.

12. Издавање дозволе за рад

Члан 22.

ЈБУО је дужан да, пре почетка извођења радова на висини, у дубини, у скученом простору, у простору са потенцијално експлозивним атмосферама, на енергетском објекту, при коришћењу опасне хемијске материје, рад у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, обезбеди издавање дозволе за рад. Употреба средстава за рад и личне заштитне опреме

Члан 23.

ЈБУО је дужан да запосленима обезбеди и изда на употребу средства за рад и личну заштитну опрему у исправном стању и на којима су примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду и да обезбеди контролу њихове употребе у складу са наменом. ЈБУО је дужан да спроведе обуку запослених за правилно коришћење личне заштитне опреме. ЈБУО упознаје запосленог о намени и обавези коришћења личне заштитне опреме и обучава га да исту пре употребе провери, користи и одржава на правилан начин.

Члан 24.

ЈБУО може да запосленима изда на употребу опрему за рад и личну заштитну опрему, само ако су усаглашени са прописаним техничким захтевима, ако је њихова усаглашеност оцењена према прописаном поступку, ако су означени у складу са прописима и ако их прате прописане исправе о усаглашености и друга прописана документација. Уколико је ЈБУО запосленима издао на употребу опрему за рад пре ступања на снагу прописа којим је утврђена обавеза из става 1. овог члана, дужан је да обезбеди упутство за њихову употребу и одржавање. ЈБУО је дужан да обезбеди запосленима упутства за безбедан и здрав рад по прописима о безбедности и здрављу на раду за употребу опреме за рад. ЈБУО је дужан да обезбеди превод документације из става 3. овог члана на језик који запослени разуме. Одредбе ст. 1. и 2. овог члана примењују се на све промене радног процеса. Издавање личне заштитне опреме запосленом у складу са актом о процени ризика и вођење писане евиденције је обавеза ЈБУО. ЈБУО ће писаним актом именовати запосленог који издаје личну заштитну опрему и о томе води писану евиденцију.

13. Документација за хемијске материје

Члан 25.

Када због увођења нове технологије нису прописане мере безбедности и здравља на раду, ЈБУО, до доношења одговарајућих прописа, примењује опште признате мере којима се обезбеђује безбедност и здравље запослених. Опште признатом мером, у смислу става 1. овог члана, сматра се мера којом се може отклонити опасност при раду или смањити штетност по здравље запосленог, у мери у којој је то разумно изводљиво.

14. Програм о поступном отклањању недостатака

Члан 26.

Ако актом о процени ризика утврди недостатке у области безбедности и здравља на раду за чије су отклањање потребна већа инвестициона улагања, а живот и здравље запосленог нису теже угрожени, ЈБУО је дужан да сачини посебан програм о поступном отклањању недостатака и утврди рокове за реализацију програма.

15. Дужност ЈБУО да изврши обуку

Члан 27.

ЈБУО је дужан да изврши обуку запосленог за безбедан и здрав рад: - код заснивања радног односа, односно другог радног ангажовања; - премештаја на друге послове; - приликом увођења нове технологије или нових средстава за рад или промене опреме за рад; - код промене радног процеса. ЈБУО је дужан да запосленог у току обуке за безбедан и здрав рад упозна са ризицима на радном месту на које га одређује и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика. Обуку из става 1. овог члана ЈБУО обезбеђује у току радног времена, а трошкови обуке обезбеђују се из средстава ЈБУО и не могу бити на терет запосленог. Обука за безбедан и здрав рад запосленог мора да буде прилагођена специфичностима његовог радног места и спроводи се по програму, чији садржај ЈБУО мора, када је то потребно, да обнавља и мења. Ако ЈБУО одреди запосленом да обавља послове на два или више радних места, дужан је да запосленог обучи за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

16. Програм обуке за безбедан и здрав рад

Члан 28.

Обуку запослених за безбедан и здрав рад ЈБУО обавља теоријски и практично, у складу са програмом обуке за безбедан и здрав рад који доноси начелник ЈБУО. Програм обуке за безбедан и здрав рад садржи општи и посебни део. Општи део програма обуке обухвата упознавање запослених са правима, обавезама и одговорностима у области безбедности и здравља на раду из закона и подзаконских прописа, као и упознавање са општим актима ЈБУО у области безбедности и здравља на раду. Посебни део програма обуке обухвата упознавање са свим потенцијалним

опасностима и штетностима на радном месту, процењеним ризицима и мерама за безбедан и здрав рад. Провера теоријске и практичне обучености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту. Периодичне обуке за безбедан и здрав рад запосленог који ради на радном месту са повећаним ризиком врше се најкасније у року од једне године од дана претходне обуке, а на осталим радним местима најкасније у року од три године од дана претходне обуке. Обука за безбедан и здрав рад обавља се на језику који запослени разуме и прилагођава се могућностима и способностима посебних група запослених. Представник запослених и обука представника запослених

Члан 29.

Представник запослених има право на обуку ради обављања активности представника запослених, а трошкови обуке не могу бити на терет представника запослених. Обука представника запослених обавља се одмах по избору или именовању, а периодичне обуке врше се најкасније у року од три године од дана претходне обуке. Обука из става 3. овог члана организује се у току радног времена било у оквиру или изван простора ЈБУО.

17.Додатна обука

Члан 30.

Када радни процес захтева додатну обуку запосленог за безбедан и здрав рад, ЈБУО је дужан да упозна запосленог о обављању радног процеса на безбедан начин, путем обавештења, упутстава или инструкција у писаној форми. У изузетним случајевима, када запосленом прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, због хитности, обавештења, упутства или инструкције могу се дати у усменој форми. У случају тешке повреде на раду, смртне повреде на раду или колективне повреде на раду са тешком или смртном повредом на раду, ЈБУО је дужан да одмах, а најкасније у року од осам дана од 13 настанка повреде изврши додатну обуку запослених на том радном месту у организационој јединици где се повреда догодила, са обавезом обавештавања свих запослених.

ЈБУО је дужан да обезбеди да запослена за време трудноће, породиља и запослена која доји дете, запослени млађи од 18 година живота, особа са инвалидитетом и запослени код кога је утврђена професионална болест, и поред обуке за безбедан и здрав рад, буду у писаној форми обавештени о резултатима процене ризика и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

18.Упознавање са ризицима

Члан 31.

ЈБУО је дужан да свако лице, које се налази у радној средини о чијем присуству је упознат, упозори на опасности или штетности по здравље које се јављају у радном процесу, односно на мере безбедности и здравља које мора да примени, и да га усмери на безбедне зоне за кретање. ЈБУО је дужан да видно обележи и истакне ознаке за безбедност и/или здравље на раду ради обавештавања и информисања запослених о ризицима у радном процесу, правцима кретања и дозвољеним местима задржавања, као и о мерама за спречавање, смањење или отклањање ризика.

19. Обавезе и одговорност именованог руководиоца

Члан 32.

Обавезе и одговорност именованог руководиоца су да:

- 1) Врши свакодневну контролу процеса рада и примену прописаних мера и поступака за безбедан и здрав рад, контролише исправност средстава за рад (штитника, ограда, пролаза и сл.) и извештава Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду о примени мера за безбедност и здравље на раду;
- 2) Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду обавести писаним документом или електронским путем о набавци и монтирању нове опреме и премештању постојеће опреме, да би се организовала прописана провера испуњавања услова за безбедан и здрав рад пре почетка обављања послова са том опремом;
- 3) Води рачуна да се поштује донета забрана коришћења опреме за коју се утврди да не испуњава услове за безбедан и здрав рад;
- 4) Води рачуна да се поштује донета забрана рада издата на име запосленог;
- 5) Директно или посредно, писаним путем доставља обавештење Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду о потреби да запослени обавља послове на више радних места, како би се пре почетка обављања послова извршила обука за безбедан и здрав рад тог запосленог;
- 6) Предузима мере за отклањање кварова и других недостатака који би могли угрозити безбедност и здравље на раду и обустави рад на одређеном радном месту док се не отклони опасност;
- 7) Обустави рад запосленом код ког уочи рад са неисправним средствима рада као и употребу неисправне или нефункционалне личне заштитне опреме и о свим неисправностима обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду;
- 8) Писаним путем обавести Именовано лице за обављање послова безбедности и здравља на раду о томе да запослени не употребљава или ненаменски употребљава личну заштитну опрему;
- 9) Заједно са Именованим стручним лицем за послове безбедности и здравља на раду или по добијеним инструкцијама од Именованог стручног лица за послове безбедности и здравља на раду истакне на видном месту упутства за безбедан рад;
- 10) Обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду о потреби да се истакнуто оштећено упутство замени са новим или да се изради ново упутство за безбедан и здрав рад;
- 11) На местима где се обављају „топли“ радови, проверава радну средину и опрему и када је због услова под којим се обављају послови, присутна повећана опасности од избијања пожара или настанка експлозије, изда и дозволу за извођење „топлих“ радова;
- 12) Када постоје послови за које је ради подизања нивоа безбедности потребно да се израде стручне процедуре и посебне процедуре за безбедност и здравље на раду, обавештава начелника ЈБУО и Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду;
- 13) Заустави сваку врсту рада која представља непосредну опасност по живот или здравље запослених и лица која се по било ком основу налазе у радној средини и о томе писаним путем обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду;
- 14) Искључи из употребе средства за рад и личну заштитну опрему, ако су неисправна или ако због насталих промена угрожавају живот или здравље запослених;
- 15) Одмах пријави Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду сваку повреду на раду, као и опасну појаву која може угрозити живот и здравље запослених или других лица која се по било ком основу налазе у радној околини;

- 16) Сва лица која се по било ком основу налазе у радној средини упозори на опасна места или на штетности по здравље, упозна их са мерама безбедности које морају да примене, као и да их усмери на безбедне зоне;
- 17) Уколико посумња да је неко од запослених под утицајем алкохола и других средстава зависности о томе обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду;
- 18) Писаним путем обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду о запосленима који се не придржавају прописаних мера заштите и упутстава или који одбије да поступи по упутствима за безбедан и здрав рад;
- 19) У случају повреде на раду, обезбеди пружање прве помоћи повређеном и обезбеди место догађаја док се не изврши утврђивање узрока повређивања;
- 20) Тренутно, односно у најкраћем могућем року предузима мере за отклањање уочених недостатака и стара се да се спроведу усмене и писане инструкције које добије од Именованог стручног лица за послове безбедности и здравља на раду.
- ЈБУО је дужан да донесе програм обуке и организује посебну обуку из области безбедности и здравља на раду за обављање претходно наведених послова именованог руководиоца.

Члан 33.

ЈБУО је дужан да именује руководиоца за извођење хитних радова на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту. Именовани руководиоца предметних радова је у обавези да што је могуће пре усмено обавести све запослене, који јесу или који би могли да буду изложени озбиљној, неизбежној и непосредној опасности, о присутним ризицима и мерама које се предузете или се морају предузети у циљу заштите. Пре почетка извођења радова у зонама у којима је присутна озбиљна, неизбежна или непосредна опасност или штетност која може да угрози здравље запосленог, именовани руководиоца предметних радова издаје дозволе за рад. ЈБУО је дужан да за сваког руководиоца за извођење хитних радова на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту донесе програм обуке и организује посебну обуку из области безбедности и здравља на раду за обављање предметних руководећих послова.

Именовани руководиоца предметних радова је дужан да одмах, од настанка, усмено и у писаној форми пријави надлежној инспекцији рада извођење хитних радова. Пријаву из овог става именовани руководиоца предметних радова може доставити електронским путем. При извођењу хитних радова на инфраструктурним објектима ради отклањања кварова или изненадног и неконтролисаног догађаја на објекту именовани руководиоца предметних радова је у обавези и одговоран је да води рачуна да се примењују мере у складу са актом о процени ризика и у случају да је присутна опасност по живот тренутно забрањује рад и организује напуштање места рада на најбезбеднији начин. У случају да запослени и после опомене не примењује мере за безбедан и здрав рад именовани руководиоца предметних радова је у обавези и одговоран је да тог запосленог удаљи са рада и о истоме обавести начелника ЈБУО.

20. Обавезе и одговорности запосленог одређеног за контакт и пружање информација, достављање документације Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на рад

Члан 34.

Начелник ЈБУО одређује лице/а која ће Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду благовремено достављати информације, обавештења у вези са пословима из области безбедности и здравља на раду а нарочито:

- Обавештење у писаној форми о пријему новог запосленог пре него што запослени започне да ради;
- Обавештење у писаној форми о премештању запослених на друго радно место;
- Обавештење у писаној форми о ангажовању других лица која ће за потребе ЈБУО обављати послове повремено по потреби;
- Обавештење у писаној форми о свакој промени именованих руководиоца;
- Информацију о промени Правилника организацији и систематизацији послова или у уговорима о раду, како би се извршиле потребне измене и ажурирања постојећих процена ризика радних места и израдила друга прописана документација из области безбедности и здравља на раду.

IV ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права запосленог

Члан 35.

Запослени има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на радном месту на које је одређен, као и да се обучи за њихово спровођење. Запослени има право да начелнику ЈБУО даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду. Запослени има право и обавезу да редовно контролише своје здравље према ризицима радног места, у складу са прописима о здравственој заштити и прописима о безбедности и здрављу на раду. Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује ЈБУО. Запослени је дужан да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја здравствене установе која обавља делатност медицине рада којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту.

2. Право запосленог да одбије да ради

Члан 36.

Запослени има право да одбије да ради:

- 1) ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је одређен, све док се те мере не обезбеде;
- 2) ако му ЈБУО није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове, у смислу члана 49. овог Правилника, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- 3) ако у току обуке за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање, у смислу члана 28. став 2 овог Правилника на радном месту на које га је ЈБУО одредио;
- 4) дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени здравствене установе која обавља делатност медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- 5) на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду;
- 6) ако није издата дозвола за рад, у смислу члана 22. овог Правилника. У случајевима из става 1. овог члана, запослени може да се писаним захтевом обрати начелнику ЈБУО ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене. Ако ЈБУО не поступи по захтеву из става 2. овог члана у року од осам дана од пријема захтева, запослени има право да поднесе захтев за заштиту права инспекцији рада. Када запослени одбије да ради у случајевима из става 1. овог члана, а ЈБУО сматра да захтев запосленог није оправдан, ЈБУО је дужан да одмах обавести инспекцију рада.

3. Право запосленог да напусти радно место

Члан 37.

ЈБУО је дужан да обезбеди да сви запослени буду обучени да предузму одговарајуће кораке у складу са својим знањем и техничким средствима, која су им на располагању у случају озбиљне, неизбежне и непосредне опасности по њихову безбедност и/или безбедност других и у случају када непосредни руководиоца, који је одговоран, није присутан, да би избегли последице опасности.

Када му прети озбиљна, неизбежна и непосредна опасност по живот или здравље, запослени има право да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину.

У случају из става 2. овог члана запослени који престане да ради, напусти радно место, радни процес, односно радну средину није одговоран за штету коју проузрокује ЈБУО, односно неће бити стављен у било какву неповољну ситуацију, осим у случају да је штету проузроковао намерно или из крајње непажње.

4. Обавезе запосленог

Члан 38.

Запослени је обавезан да:

- 1) Води рачуна о сопственој безбедности и здрављу на раду, као и о безбедности и здрављу других лица на која може да утиче његов рад у складу са обуком за безбедан и здрав рад и упутствима за безбедан и здрав рад добијеним од ЈБУО;
- 2) Примењује прописане мере за безбедан и здрав рад;
- 3) Наменски користи средства за рад, хемијске и друге материје;
- 4) Правилно користи личну заштитну опрему, да са њом пажљиво рукује и да је уредно врати на место које је намењено за њено чување;
- 5) Пре почетка рада, прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и личну заштитну опрему, и да у случају уочених недостатака извести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду;
- 6) Пре напуштања, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене. Запосленом је забрањено да самовољно искључује, мења или уклања безбедносне уређаје на средствима за рад.

5. Обавеза запосленог да сарађује

Члан 39.

Запослени има обавезу да, у складу са својим сазнањима, одмах обавести ЈБУО, односно непосредног руководиоца о неправилностима, опасностима, штетностима или о другим недостацима у спровођењу мера безбедности и здравља на раду који би на радном месту могли да угрозе његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених и других лица. Ако ЈБУО после добијеног обавештења из става 1. овог члана не отклони неправилности, штетности, опасности или друге појаве у року од осам дана или ако запослени сматра да за отклањање утврђених појава нису спроведене одговарајуће мере за безбедност и здравље, запослени се може обратити надлежној инспекцији рада, о чему обавештава Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду и представника запослених и/или Одбор. Запослени је дужан да

сарађује са ЈБУО и Именованим стручним лицем за послове безбедности и здравља на раду, како би се спровеле прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на коме ради.

V РАД ОД КУЋЕ И РАД НА ДАЉИНУ

1. Опште обавезе

Члан 40.

Приликом рада од куће и рада на даљину ЈБУО је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду у сарадњи са запосленим, при чему је ЈБУО дужан да утврди услове за безбедан и здрав рад, средства за рад издата од стране ЈБУО, да дефинише радни процес у вези са извршењем послова за које је запослени задужен и пропише превентивне мере за безбедан и здрав рад.

2. Акт о процени ризика

Члан 41.

ЈБУО може да донесе акт о процени ризика за рад од куће и рад на даљину у писаној форми уз учешће запосленог. Запослени је дужан да обавести ЈБУО о испуњености услова потребних за безбедан и здрав рад у складу са актом о процени ризика, као и да благовремено обавести ЈБУО о свакој накнадној промени услова.

VI ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАД

1. Обавеза организовања послова

Члан 42.

ЈБУО је дужан да организује послове безбедности и здравља на раду. Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит за обављање послова безбедности и здравља на раду и лиценцу за обављање послова саветника за безбедност и здравље на раду у складу са Законом.

Ако за послове безбедности и здравља на раду не може да одреди неког од својих запослених који испуњава услове из Закона, ЈБУО, изузетно, може да ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Ако ЈБУО ангажује правно лице или предузетника који имају лиценцу за обављање послова безбедности и здравља на раду, ангажовано правно лице односно предузетник, одређују број именованих стручних лица за послове безбедности и здравља на раду у складу са Законом. Свакодневно праћење и контролу примене мера безбедности и здравља на раду на ЈБУО обављају именовани руководиоци у сарадњи са Именованим стручним лицем за послове безбедности и здравља на раду.

Пре почетка обављања послова свакодневног праћења и контроле примене мера за безбедан и здрав рад, Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду врши обуку именованих руководиоца по претходно донетом програму додатне обуке за обављање предметних послова. Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду, на основу личног увида и информација које добија од именованог руководиоца, води образац евиденције свакодневног праћења и контроле примене мера за безбедност и здравље на ЈБУО. При обиласку

места на којима запослени на ЈБУО обављају послове, уколико се уоче неправилности о раду, Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду, одмах усменим путем обавештава именованог руководиоца уз давање инструкција о мерама које је потребно предузети ради отклањања недостатака или у случају када је присутна непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље, све док се те мере не обезбеде издаје забрану рада. Писаним документом или електронским путем у року не дужем од 24 часа, Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду о уоченим недостацима и изреченим и прописаним корективним мерама и поступцима обавештава начелника ЈБУО.

2. Послови Именованог стручног лица за послове безбедности и здравља на раду

Члан 43.

Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду обавља послове у складу са Законом и овим Правилником, а нарочито:

- 1) Спроводи и учествује у поступку процене ризика;
- 2) Учествује у изради програма обуке запослених за безбедан и здрав рад, програма обуке представника запослених и програма обуке руководиоца;
- 3) Врши контролу и даје предлоге ЈБУО у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад, хемијских материја и личне заштитне опреме;
- 4) Учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 5) Организује превентивна и периодична испитивања услова радне средине;
- 6) Организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад и прегледе и испитивања електричних и громобранских инсталација;
- 7) Предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радним местима са повећаним ризиком;
- 8) Прати и контролише примену мера безбедности и здравља на раду у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду на ЈБУО;
- 9) Прати стање у вези са повредама на раду и професионалним болестима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 10) Организује и спроводи обуку: - запослених и других лица у складу са Законом, - представника запослених, - руководиоца, - запослених за издавање личне заштитне опреме;
- 11) Припрема упутства за безбедан и здрав рад и контролише њихову примену;
- 12) Забрањује рад на радном месту или употребу средства за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и обуставља рад на опреми за рад до отклањања уочених недостатака приликом прегледа и провере опреме за рад из члана 12. став 3-6 овог Правилника;
- 13) Организује лекарске прегледе запослених;
- 14) Сарађује и координира рад са здравственом установом која обавља делатност медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду;
- 15) Сарађује са представницима запослених и Одбором за безбедност и здравље на раду по свим питањима у области безбедности и здравља на раду у ЈБУО;
- 16) Води евиденције у области безбедности и здравља на раду у ЈБУО;
- 17) Прати промену прописа и врши усклађивање аката ЈБУО, прати стандарде и технички напредак у области безбедности и здравља на раду;
- 18) Дужан је да свакодневно прати, контролише и извештава начелника ЈБУО о примени мера за безбедност и здравље у ЈБУО у складу са организацијом послова безбедности и здравља на раду у ЈБУО;

- 19) Дужан је да у писаној форми извести ЈБУО и представника запослених о забрани из става 1. тачка 12) овог члана;
- 20) Ако ЈБУО, и поред забране у смислу става 1. тачка 12) овог члана, наложи запосленом да настави рад или употребу средства за рад, Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду је дужно да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада;
- 21) Дужан да континуирано усавршава знања у области безбедности и здравља на раду у складу са Законом.

У случају настанка повреде на раду због околности које су се могле предвидети и чије последице су се могле избећи или спречити, а на њих је указивало Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду а ЈБУО и/или руководиоци, и/или запослени није поступио по упутствима Именованог стручног лица за послове безбедности и здравља на раду, одговорно је лице које није поступило у складу са добијеним упутствима, упозорењима и обавештењима.

3. Ангажовање правног лица или предузетника са лиценцом

Члан 44.

Уколико ЈБУО за обављање послова безбедности и здравља на раду ангажује правно лице или предузетника са лиценцом дужан је да их претходно упозна са радним процесом, ризицима у радном процесу и мерама које су примењене за отклањање ризика, обавести о почетку рада сваке одвојене јединице, о почетку извођења радова на градилишту, односно радилишту и ангажовању сваког новог запосленог.

4. Самосталност обављања послова

Члан 45.

ЈБУО је дужан да омогући Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду као и ангажованом правном лицу или предузетнику, независно и самостално обављање послова у складу са Законом, довољно времена за обављање тих послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду. Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом.

VII ЗАШТИТА ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 46.

За обављање послова заштите здравља запослених на раду ЈБУО ангажује здравствену установу која обавља делатност медицине рада, за коју је надлежни државни орган утврдио испуњеност прописаних услова за обављање здравствене делатности, у складу са законом.

1. Заштита података о личности

Члан 47.

Подаци о личности прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог поверљиве су природе и под надзором су здравствене установе која обавља делатност медицине рада која врши те прегледе, под надзором здравственог радника или другог лица које има обавезу чувања професионалне тајне прописане законом или професионалним правилима.

Подаци из става 1. овог члана могу се достављати другим лицима, само уз изричито пристанак запосленог, у складу са законом који уређује заштиту података о личности. Извештај о лекарском прегледу запосленог, доставља се ЈБУО на начин којим се не нарушава принцип поверљивости података о личности.

2. Лекарски прегледи

Члан 48.

ЈБУО је дужан да запосленом на радном месту са повећаним ризиком пре почетка рада обезбеди претходни лекарски преглед, као и периодични лекарски преглед у току рада. ЈБУО је дужан да запосленом који рад обавља ноћу у складу са законом, обезбеди претходни и периодични лекарски преглед. Претходни, периодични и циљани лекарски прегледи запослених врше се на начин, по поступку и у роковима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду које споразумно прописују министар надлежан за послове рада и министар надлежан за послове здравља. Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, ЈБУО је дужан да га премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима. ЈБУО је дужан да запосленог на његов захтев упути на лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту у редовним интервалима, а најкасније у року од пет година од претходног прегледа. Када запослени достави захтев да обавља лекарски преглед који одговара ризицима на радном месту, редовне интервале и обим лекарског прегледа прописује здравствена установа која обавља делатност медицине рада из члана 46. овог Правилника. Трошкови лекарских прегледа падају на терет ЈБУО.

VIII ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ И ОДБОР ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

1. Избор представника запослених

Члан 49.

Запослени у ЈБУО имају право да изаберу једног или више представника запослених за безбедност и здравље на раду. Најмање три представника запослених образују Одбор за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Одбор). ЈБУО је дужан да у Одбор именује најмање једног свог представника, тако да број представника запослених буде већи за најмање један од броја представника ЈБУО. ЈБУО је дужан да најмање једном представнику запослених за безбедност и здравље на раду омогући одсуство са рада у обављању послова његовог радног места у трајању од најмање пет часова рада месечно с правом на накнаду зараде која се обрачунава и исплаћује у истом износу као да је радио на пословима радног места, као и да обезбеди техничко-просторне услове у складу са просторним и финансијским могућностима, ради обављања активности представника запослених.

2. Обавеза консултовања

Члан 50.

ЈБУО је дужан да запосленима, представнику запослених и/или Одбору омогући да буду консултовани унапред и благовремено у вези:

- 1) Свих мера које утичу или могу да утичу на безбедност и здравље запослених;

- 2) Организовања послова безбедности и здравља на раду и одређивања запослених из члана 12. став 1 тачка 11. овог Правилника;
  - 3) Доношења аката који се односе на безбедност и здравље на раду;
  - 4) Планирања и организовања обуке из члана 28. овог Правилника.
- ЈБУО је дужан да представнику запослених и Одбору омогући увид у све акте који се односе на безбедност и здравље на раду.

3.Обавеза информисања

Члан 51.

ЈБУО је дужан да запослене или представнике запослених и/или Одбор упозна са:

- ризицима на радном месту у радној средини и превентивним мерама безбедности и здравља на раду и активностима које се односе на технолошки и радни процес у ЈБУО;
- предузетим мерама инспекције рада;
- евиденцијама о повредама на раду и професионалним болестима и о предузетим мерама за безбедност и здравље на раду;
- предузетим мерама за спречавање непосредне опасности по живот и здравље.

4.Обавеза сарадње

Члан 52.

ЈБУО и представник запослених и/или Одбор и синдикат, дужни су да међусобно сарађују о питањима безбедности и здравља на раду, у складу са Законом и другим прописима.

5. Права запослених, представника запослених и Одбора

Члан 53.

Запослени, представник запослених и/или Одбор имају право да:

- 1) ЈБУО дају предлоге о свим питањима која се односе на безбедност и здравље на раду;
- 2) Захтевају од ЈБУО да предузме одговарајуће мере за отклањање или смањење ризика који угрожава безбедност и здравље запослених;
- 3) Захтевају вршење надзора од стране инспекције рада, ако сматрају да ЈБУО није спровео одговарајуће мере за безбедност и здравље на раду, присуствују инспекцијском надзору, као и да поднесу примедбе и запажања. Запослени наведени у члану 49. овог Правилника не смеју да буду стављени у неповољан положај због својих активности.

IX ЕВИДЕНЦИЈА, САРАДЊА И ИЗВЕШТАВАЊЕ

1.Обавеза вођења евиденција

Члан 54.

ЈБУО је дужан да води и чува евиденције о:

- 1) радним местима са повећаним ризиком, запосленима који обављају послове на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених који обављају те послове;
- 2) повредама на раду и професионалним болестима;
- 3) запосленима обученим за безбедан и здрав рад и правилно коришћење личне заштитне опреме;
- 4) запосленима изложеним биолошким штетностима групе 3 и/или групе 4;

- 5) запосленима који су изложени карциногенима или мутагенима, хемијским материјама и азбесту, као и о здравственом стању и изложености;
- 6) извештају о примени мера за безбедност и здравље на раду;
- 7) извршеним прегледима и проверама опреме за рад и прегледима и испитивањима електричних и громобранских инсталација;
- 8) извршеним испитивањима услова радне средине;
- 9) издатој личној заштитној опреми.

ЈБУО је дужан да евиденцију о запосленима обученим за безбедан и здрав рад у складу са Законом држи у седишту, а њену копију држи у другој пословној просторији ЈБУО или на другом месту, у зависности од тога где запослени ради.

Евиденције из става 1. овог члана ЈБУО може водити у електронском облику, осим евиденције из става 1. тачка 3) овог члана.

Члан 55.

Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду води писане евиденције свакодневног праћења и контроле примене мера за безбедност и здравље на раду. Обрада података о личности .

Члан 56.

ЈБУО у евиденцијама из Закона уноси име и презиме запосленог и назив радног места. Акти у поступку обезбеђивања претходног, периодичног и циљаног лекарског прегледа запосленог из члана 48. овог Правилника садрже следеће податке о личности: име и презиме лица, јединствени матични број грађана, односно датум рођења, место рођења и општина, занимање, ниво квалификације, назив радног места и податке о здравственом стању.

Извештај о повреди на раду садржи следеће податке о личности: име и презиме и јединствени матични број грађана овлашћеног лица за унос података; име и презиме, пол, јединствени матични број грађана, пребивалиште, односно боравиште, ниво квалификације, податке о радном месту и повреди на раду повређеног лица, према утврђеним шифарницима; име и презиме, јединствени матични број грађана, и име и презиме лекара који је први прегледао повређеног. Извештај о професионалној болести из члана 58. овог Правилника садржи следеће податке о личности: име и презиме лица одређеног за безбедност и здравље на раду; име и презиме лица, пол, јединствени матични број грађана, пребивалиште, односно боравиште, ниво квалификације, податке о радном месту, врсти професионалне болести и здравственом стању оболелог од професионалне болести, име и презиме непосредног руководиоца и име и презиме лекара. Наведени подаци о личности у циљу извршења обавеза или примене законом прописаних овлашћења, достављају се на коришћење организацијама надлежним за здравствено, пензијско и инвалидско осигурање, Инспекторату за рад и Управи.

2. Пријава повреде на раду и професионалне болести

Члан 57.

ЈБУО је дужан да организује да се одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове свака смртна, колективна или тешка повреда на раду, као и опасна појава која би могла да угрози безбедност и здравље запослених. Усмена пријава надлежној инспекцији рада се

доставља позивањем дежурног инспектора. У складу са Законом Министарство надлежно за послове рада је дужно да на својој интернет страници учини доступним контакте дежурних инспектора рада. ЈБУО је дужан да одмах, а најкасније у року од пет радних дана од дана настанка, усмено, у писаној форми или електронским путем пријави надлежној инспекцији рада лаку повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три дана. Запослени је у обавези да одмах, а најкасније у року од 24 часа од отварања боловања због повреде на раду, осим у случају настанка смртне или тешке повреде, усмено и у писаној форми или електронским путем обавести ЈБУО.

У случају настанка повреде на раду запосленог, Именовани руководиоца је дужан да Именованом стручном лицу за послове безбедности и здравља на раду одмах достави своју писану изјаву и писане изјаве сведока.

ЈБУО је дужан да, најкасније у року од пет дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест пријави надлежној инспекцији рада професионалну болест.

ЈБУО је дужан да, најкасније у року од четири дана од дана достављања мишљења здравствене установе која је утврдила професионалну болест о истоме обавести Именовано стручно лице за послове безбедности и здравља на раду .

3.Извештавање о повреди на раду и професионалној болести

Члан 58.

Извештај о повреди на раду и професионалној болести који се догоде на радном месту, ЈБУО је дужан да достави запосленом који је претрпео повреду, односно код кога је утврђена професионална болест, организацији надлежној за здравствено осигурање и Управи. Извештај о повреди на раду се подноси у писаном облику до успостављања Регистра повреда на раду у електронском облику.

4.Осигурање од повреда на раду и професионалних болести

Члан 59.

ЈБУО је дужан да запослене осигура за случај повреда на раду и професионалних болести, ради обезбеђивања накнаде штете. Финансијска средства за осигурање из става 1. овог члана падају на терет ЈБУО. Услови и поступци осигурања од повреда на раду и професионалних болести запослених уређују се законом.

Х НАДЗОР

1. Инспекцијски надзор

Члан 60.

ЈБУО је дужан да, ради вршења надзора, омогући инспектору рада:

- 1) улазак у објекте и просторије, у свако доба када има запослених на раду;
- 2) одреди најмање једног запосленог који ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, давати податке, акте и документацију;
- 3) увид у стабилност конструкције и објекта за колективну безбедност и здравље на раду и помоћне конструкције и објекта, као и конструкције и објекта, који се привремено користи за рад и кретање запослених;
- 4) увид у примењене мере безбедности и здравља на раду на средствима за рад и у радној средини;
- 5) увид у личну заштитну опрему;

б) увид у податке и евиденције о производњи, коришћењу и складиштењу хемијских материја. У поступку вршења надзора смртне, тешке или колективне повреде на раду инспектора рада и другог надлежног органа, у циљу обезбеђивања доказа, ЈБУО је дужан да заустави рад на радном месту, односно средствима за рад на којима су се оне догодиле. Именовани руководиоца је обавезан и одговоран да предузме потребне мере да заустави рад на радном месту, односно средствима рада на којима су се догодиле тешка или колективна повреда на раду и обезбеди предметно место у циљу обезбеђивања доказа.

Члан 61.

ЈБУО је дужан да, у року који одреди инспектор рада, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности.

ЈБУО је дужан да у року од осам дана од истека рока за отклањање утврђеног недостатка или неправилности, обавести у писаној или електронској форми, надлежну инспекцију о извршењу наложене обавезе.

XI КАЗНЕНЕ МЕРЕ

Члан 62.

Казнене мере за запослене који и поред добијене писане опомене не спроводе мера и поступак за безбедан и здрав рад, одређује ЈБУО у складу својим општим актом и одредбама Закона о раду.

XII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 63.

За све што није регулисано овим Правилником, примењиваће се одредбе Закона и подзаконских аката који регулишу ову материју.

Члан 64.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли ЈБУО.

Начелник

Јужнобачког управног округа

Милан Новаковић

Милан Новаковић